

Datum
2025-01-27

Diarienummer
KS-2022/1712

Avsändare
Jacob Lindkvist
08-535 363 73
jacob.lindkvist@huddinge.se
Kommunstyrelsens förvaltning

Mottagare
Länsstyrelsen i Stockholm
Stockholms stad

Undersökning om betydande miljöpåverkan och förslag till avgränsning av MKB

Detaljplan för Svartvik i stadsdelen Högmora

Figur 1. Planområde för detaljplan Svartvik.

Sammanfattning

Detaljplanen ligger i Högmora och utgör etapp 3 i omvandlingen från fritidshusområde till permanentboende. Detaljplanen möjliggör för detta i Svartvik genom utbyggnad av kommunalt vatten- och avloppsledningsnät samt ny- och ombyggnad av gatunätet där en ny huvudgata möjliggör för busstrafik. Detaljplanen medger även större byggrätter och delning av fastigheter utifrån rådande förutsättningar gällande naturvärden och topografi. En skola möjliggörs centralt i detaljplanen för att täcka behovet i Högmora.

Detaljplanen ligger inom två riksintresseområden: totalförsvaret (påverkansområde för väderradar) och kommunikationer (Arlanda och Bromma flygplatser). Den förändring som planförslaget möjliggör bedöms inte riskera någon skada på riksintressena då bebyggelsen fortsatt kommer att vara låg.

Planförslaget bedöms medföra en betydande miljöpåverkan för den lokala biologiska mångfalden. Detta på grund av att exploatering kommer att ske i livsmiljöer som hyser skyddade arter där särskilt skyddsvärda och skyddsvärda träd riskerar att avverkas till följd av breddning av gata och utökad exploatering av befintliga och nya fastigheter.

Hantering av dagvatten och skyfall samt utbyggnaden av kommunalt VA bedöms vara möjlig inom planområdet och förbättrar den nuvarande situationen. Åtgärderna förväntas minska vattenföroreningar och underlätta uppfyllandet av miljö kvalitetsnormer i recipienterna.

Förväntade trafikmängder efter planens genomförande bedöms få en marginell påverkan på bullernivåerna i området i förhållande till relevanta riktvärden. Ny målpunkt i form av en grundskola kommer att bidra till viss trafikökning.

Hästallergener bedöms spridas via luft från stallet och hagen på Farstanäset. Del av fastigheten där en grundskola föreslås byggas bedöms behöva avsättas som buffertzona. I övrigt bedöms förekommande hästallergener i luft inte behöva medföra några anpassningar av detaljplanen.

Områdets historia som fritidshusområde kan påverkas genom att möjliggöra för avstyckning och större byggrätter. Varje befintlig fastighets möjlighet att styckas av har bedömts, de fastigheter som inte får styckas av har i dag stora marknivåskillnader eller stora naturvärden. Landskapsbilden kommer fortsatt vara avläsbar genom terränganpassning av bebyggelsen och att bergskullarna fortsatt bevaras.

Kommunen gör den sammanvägda bedömningen att detaljplanen bedöms kunna ge upphov till betydande miljöpåverkan. Bedömningen har gjorts med beaktande av kriterierna i 5 § och 10–13 §§ miljöbedömningsförordningen.

En strategisk miljöbedömning, enligt 6 kap 3 § miljöbalken, behöver därför upprättas för detaljplanen.

Innehåll

Inledning	2
Om undersökning av betydande miljöpåverkan	2
Syfte	2
Metod	3
Beskrivning av detaljplan	3
Platsens förutsättningar	4
Befintlig markanvändning.....	4
Närliggande planer och projekt	5
Planeringsförutsättningar enligt översiktsplan	6
Undersökning om betydande miljöpåverkan	7
Hushållning med mark och vatten	7
Naturvärden och skyddad natur.....	7
Mark och jord	11
Vatten.....	13
Människors hälsa	15
Sociala- och rekreativa värden	17
Kulturmiljövärden och landskapsbild	18
Hushållning med material, råvaror och energi	18
Kumulativa effekter	19
Motiverat ställningstagande.....	20
Förslag till avgränsning för miljökonsekvensbeskrivning	21
Detaljeringsgrad och omfattning	21
Avgränsning i sak.....	21
Avgränsning i tid	22
Avgränsning geografiskt	22
Miljömål	22
Alternativ	22
Uppföljning	23

Inledning

Om undersökning av betydande miljöpåverkan

Enligt 6 kap. 5 § miljöbalken ska kommunen göra en undersökning av miljöeffekter när en plan upprättas eller ändras, för att avgöra om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning upprättas (6 kap. 3 § miljöbalken).

Undersökning om betydande miljöpåverkan är den analys som leder fram till ställningstagandet om huruvida planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej. Strategisk miljöbedömning är processen i vilken en miljökonsekvensbeskrivning utarbetas.

Undersökningen innebär att myndigheten eller kommunen ska;

- identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och
- samråda i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras (6 kap. 6 § miljöbalken).

I miljöbedömningsförordningens 5 § anges vilka omständigheter som kommunen ska utgå ifrån. Om planområdet ska tas i anspråk för någon av de åtgärder som listas 4 kap. 34 § andra stycket plan- och bygglagen, vilka bland annat är anläggandet av ett industriområde, köpcentrum, parkeringsanläggning eller något annat stadsbyggnadsprojekt, ska även hänsyn tas till kriterierna i 10–13 §§ MBF (2 kap 5 § plan- och byggförordningen).

Efter att undersökningen har genomförts ska kommunen fatta ett särskilt beslut om planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte (6 kap 7 § miljöbalken). I Huddinge kommun fattas det särskilda beslutet om betydande miljöpåverkan av planchefen i samband med att detaljplanen går ut på samråd.

Syfte

Syftet med detta PM är att utgöra samrådsunderlag och en preliminär avgränsning av det fortsatta arbetet med miljöfrågor inom detaljplanen.

Undersökningen redovisar bland annat följande:

- Genomgång av detaljplanens egenskaper, platsens förutsättningar och möjlig miljöpåverkan till följd av detaljplanen samt eventuella förslag till kompletterande underlag och utredningar inom detaljplanearbetet.
- Motiverat ställningstagande avseende den bedömda miljöpåverkan.
- Förslag till avgränsning för miljökonsekvensbeskrivning.

Metod

Följande undersökning har gjorts med stöd av en checklista som bygger på 6 kap. miljöbalken samt 5 § och 10–13 §§ miljöbedömningsförordningen och är ett verktyg som hjälper utredaren att följa bedömningskriterierna i lagstiftningen på ett systematiskt sätt.

Checklistan ger stöd för utredaren att säkerställa att relevanta aspekter går igenom men detta dokument är det som utgör själva huvuddelen av bedömningarna. Bedömningen utgår från den berörda platsens betydelse samt den påverkan som detaljplanen medför, det vill säga åtgärdens utmärkande egenskaper, lokalisering och miljöeffekter.

Metodiken tillämpar ingen underliggande beräkningsskala eller kvantitativ bedömningsgrund som ger ett visst utfall.

I undersökningen bedöms om någon enskild aspekt eller flera aspekter sammantaget kan leda till att planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Osäkerhet om vilken miljöpåverkan planens genomförande kan få hanteras som en risk för betydande miljöpåverkan. I undersökningen beaktas både positiva och negativa konsekvenser. Det är dock den negativa miljöpåverkan som är avgörande när kommunen gör sin slutliga bedömning.

Undersökningen har genomförts av kommunens sakkunniga utifrån tillgängligt kunskapsunderlag om platsen och planens påverkan.

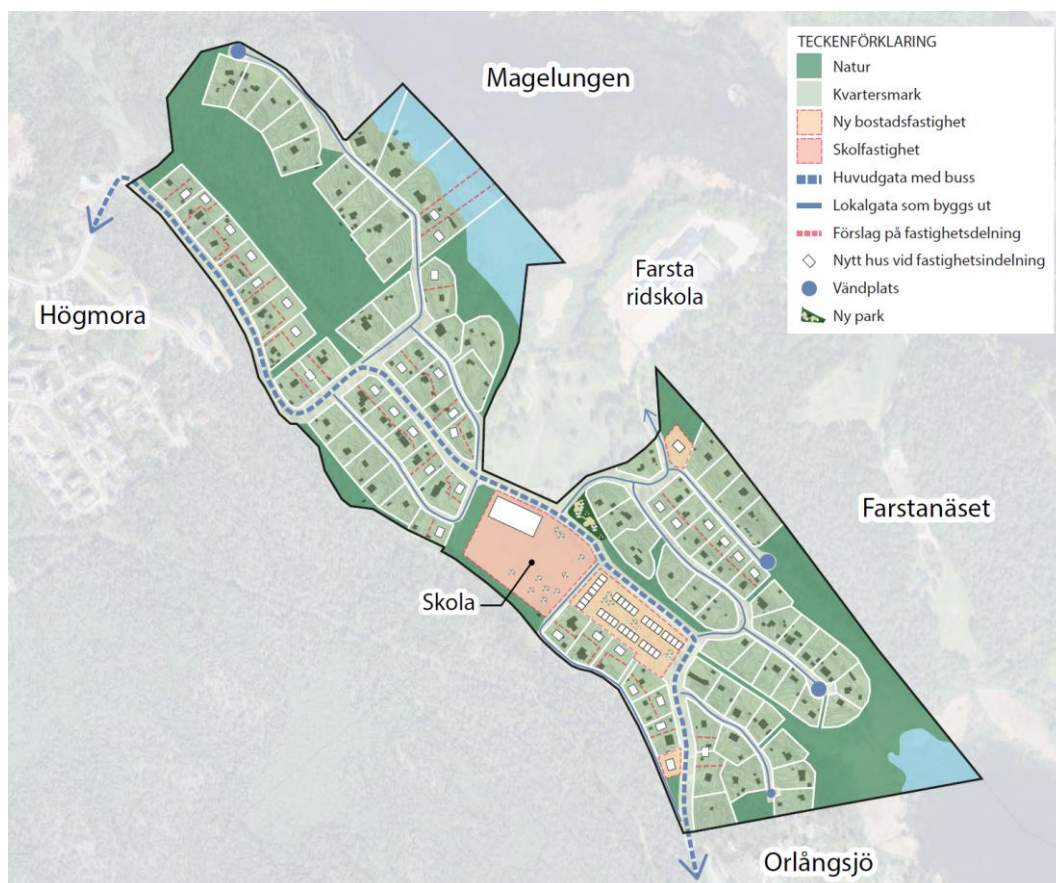
Beskrivning av detaljplan

Detaljplanens syfte är att möjliggöra för fler en- eller tvåbostadshus, en grundskola och en bussgata genom området. Därtill ska detaljplanen möjliggöra för en breddning av lokalgatorna, bekräfta befintliga bostäder och skydda befintliga naturområden med höga naturvärden. En förtätning av befintliga fastigheter ska ske med hänsyn till befintliga naturvärden och topografin. Detaljplanen syftar även till att skapa plats för dagvatten- och skyfallsåtgärder på allmän plats.

Detaljplanen ligger i Högmora och utgör etapp 3 i omvandlingen från fritidshusområde till permanentboende. Detaljplanen möjliggör för detta i Svartvik genom utbyggnad av kommunalt vatten- och avloppsledningsnät samt ny- och ombyggnad av gatenätet där en ny huvudgata möjliggör för busstrafik. Detaljplanen medger även större byggrätter och delning av fastigheter utifrån rådande förutsättningar gällande naturvärden och topografi.

Inom planområdet finns både permanent- och fritidshusbostäder som saknar anslutning till kommunalt vatten och avlopp samt stora naturområden med höga skyddsvärden.

Detaljplanen för Svartvik utgår från Huddinge kommuns VA-utbyggnadsprogram och från Program för planläggning av Högmora, Svartvik och del av Myrängen.

Figur 2. Bilden visar en illustrationsplan för föreslagen utformning av planområdet.

Platsens förutsättningar

Befintlig markanvändning

Planområdet är cirka 40 hektar och berör 97 fastigheter. Planområdet är beläget vid Magelungens nordvästra sida och ligger mellan Högmora och Orlångsjö. Planområdet utgörs av 90 privatägda fastigheter, en samfällighet och sex fastigheter som ägs av Huddinge kommun.

Området består av ett äldre små- och fritidshusområde samt blandskogsbeväxta naturområden. Väster om planområdet ligger Högmora som förtätats under senare år med småhus, samt byggts ut med allmänna gator och kommunalt vatten och avlopp. Öster om planområdet ligger Magelungen och Farstanäset (Stockholms stad) som präglas av betesmark med djurhållning och en ridanläggning.

För området gäller områdesbestämmelser för *Högmora-Svartvik m.fl.* (0126K-13330) som beslutades 2001-08-16. Områdesbestämmelserna medger bostäder för fritidsändamål och ny bebyggelse på platser som prövas lämpliga. Detta gäller däremot inte på de fastigheter som är avsedda för helårsbostäder eller verksamhet enligt givet bygglov eller som bedömts vara helårsbostäder med

hänsyn till byggnadens standard och faktiska användningssätt. Område betecknat med NATUR är allmän plats.

Figur 3. Bilden visar ett flygfoto med plangräns inritad med röd streckad linje.

Närliggande planer och projekt

Det pågår ingen detaljplan i närheten av planområdet inom Huddinge kommun men det pågår en inom Stockholms stad precis på andra sidan Magelungen mellan Fagersjö och Farsta strand, se figur 4.

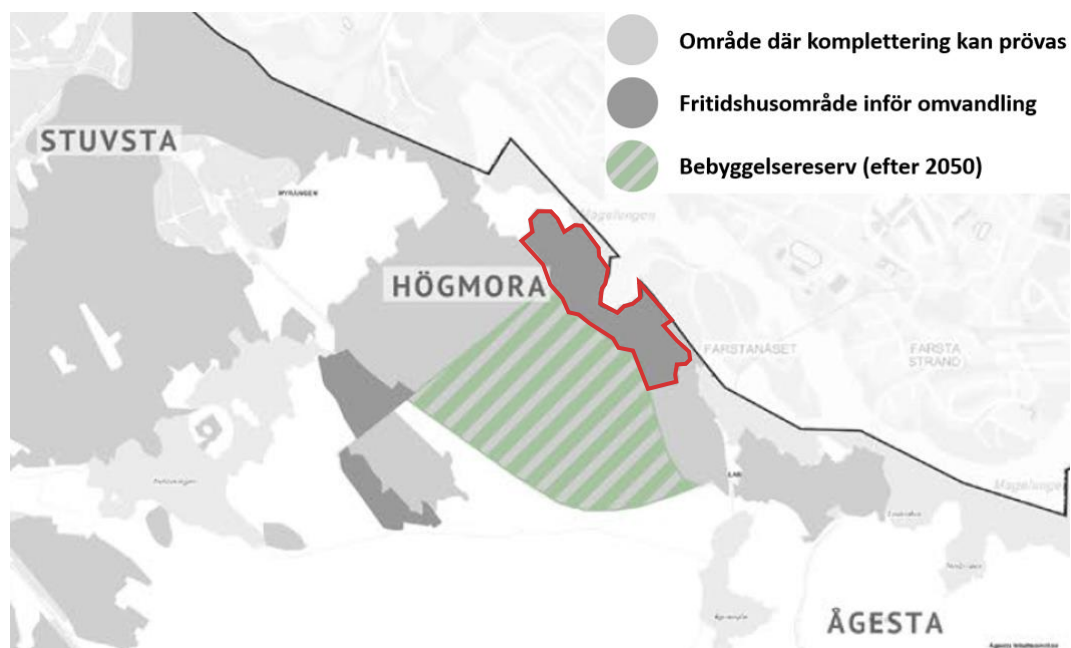

Figur 4. Illustrationsplan för detaljplanen Farsta 2:1, Magelungens strand. Ridskolan och Farstanäset syns i bildens nedre vänstra hörn. Bild: White och Stockholms stads stadsbyggnadskontor.

Detaljplanen i Stockholms stad heter *Farsta 2:1, Magelungens strand* och innehåller 850 bostäder och en skola. Detaljplanen var på samråd 2018. Detaljplaneförslaget innebär att mycket naturmark tas i anspråk för bebyggelse längs Magelungsvägen. Däremot sparas naturmark mot Magelungens strandkant och i den nordvästra delen av planområdet som kopplar an till Fagersjöskogen.

Planeringsförutsättningar enligt översiktsplan

Översiktsplanen pekar ut Svartvik som ett *fritidshusområde inför omvandling* där området ska ges förutsättningar för året runt-boende, kommunal standard på vägarna och kommunalt vatten- och avloppsnät. Fler mötesplatser ska tillskapas såsom parker och skol- och förskoleverksamhet. Ett utbyggt kommunalt vatten- och avloppsnät bidrar till att vattenkvaliteten i kommunens sjöar och vattendrag förbättras. Boendemiljön i dessa områden ska varsamt utvecklas i samspel med naturen och kulturmiljön.

Figur 5. Bilden visar markanvändningskarta som är en temakarta för sammanhängande bebyggelse från Huddinge kommuns översiktsplan 2050. Röd linje visar planområdet.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Nedan presenteras resultatet av undersökningen om betydande miljöpåverkan.

Hushållning med mark och vatten

Platsen

- Planområdet är cirka 40 hektar och berör 97 fastigheter. Planområdet är beläget vid Magelungens nordvästra sida och ligger mellan Högmora och Örlångsjö.
- Området består av ett äldre små- och fritidshusområde samt blandskogsbeväxade naturområden. Väster om planområdet ligger Högmora som förtätats under senare år med småhus, samt byggts ut med allmänna gator och kommunalt vatten och avlopp. Öster om planområdet ligger Magelungen och Farstanäset (Stockholms stad) som präglas av betesmark med djurhållning och en ridanläggning.
- Planområdet ligger inom två riksintresseområden:
 - Totalförsvaret – påverkansområde för väderradar
 - Riksintresse för kommunikationer, Arlanda och Bromma flygplatser.

Planen och påverkan

- Den tillkommande bebyggelsen inom planområdet innebär att utbyggnad av kollektivtrafik blir möjlig och att befintlig bebyggd mark blir bättre nyttjad.
- Ny bebyggelse inom planområdet kommer främst bestå av småhus och service i form av en skola. Höjder på dessa byggnader inkräktar inte på riksintressena.

Samlad bedömning

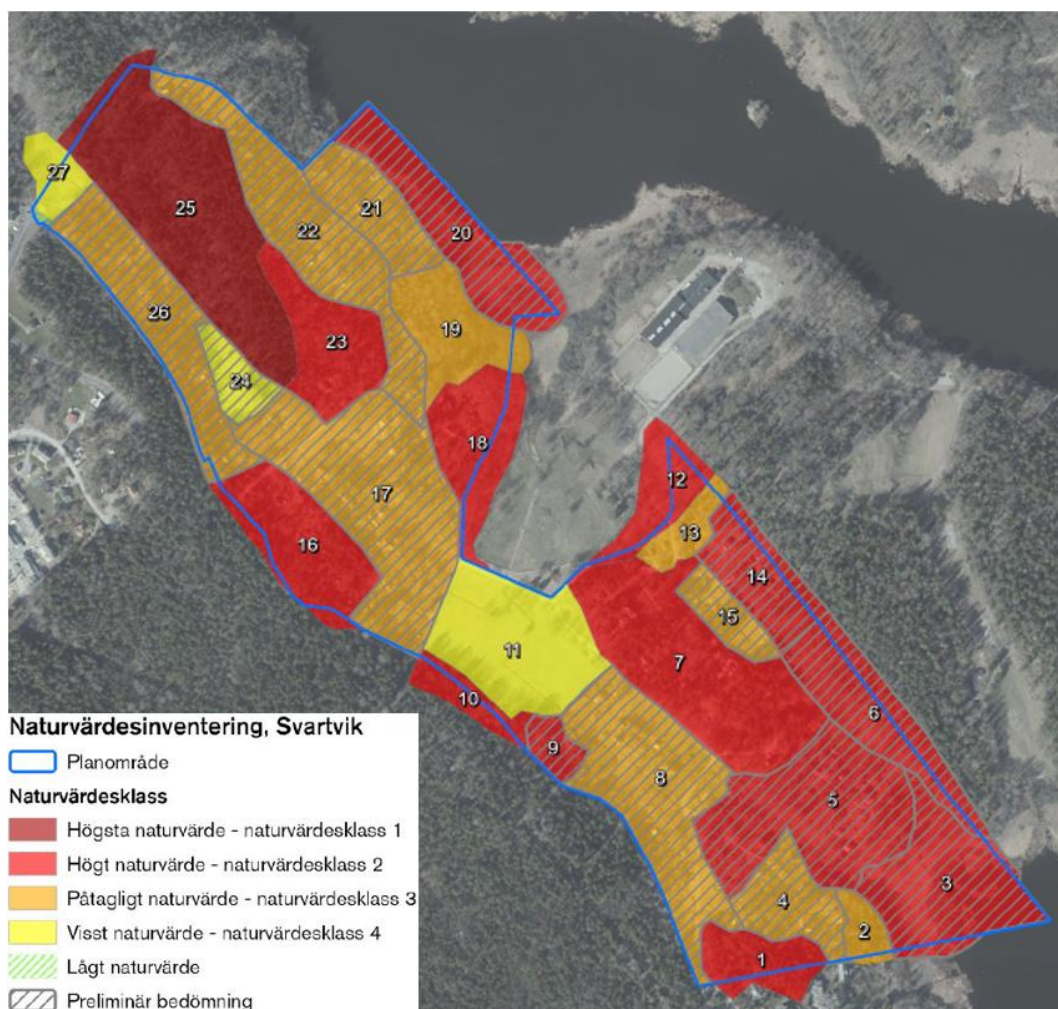
- Planförslagets nyttjande av marken bedöms lämplig utifrån nuvarande markanvändning.
- Den förändring som planförslaget möjliggör bedöms inte riskera någon skada på riksintressena och inte medföra någon betydande miljöpåverkan vad gäller hushållning med mark och vatten.

Naturvärden och skyddad natur

Platsen

- Planområdet utgörs av kuperad sprickdalsterräng där stora delar av den obebyggda marken är hållmarkstallskog. I lägre liggande delar finns även bland- och lövskog.
- Norra delen av planområdet är utpekad som ekologiskt särskilt känsligt område (ESKO) för svagt samband i grönstrukturen i översiktsplanen samt som ett svagt samband i den regionala grönstrukturen enligt RUFs. Planområdet utgör även spridningskorridor, kärnområde och livsmiljö för flera signalarter.

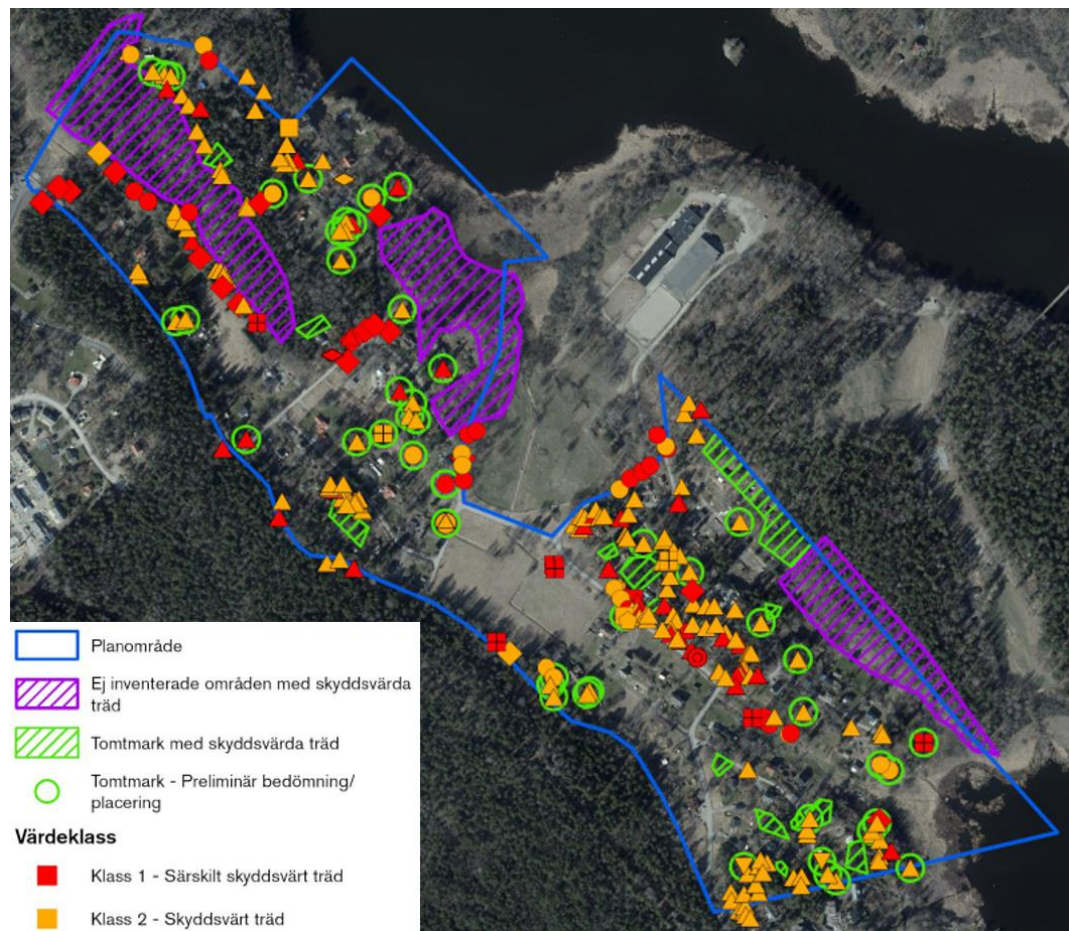
- En naturvärdesinventering har utförts inom planområdet. Inventeringen visar på 27 naturvärdesbiotoper varav ett med högsta naturvärde (naturvärdesklass 1), 13 med högt naturvärde (naturvärdesklass 2), tio med påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3) och tre med visst naturvärde (naturvärdesklass 4). Inga delar av planområdet har bedömts ha lågt naturvärde. Se figur 6.

Figur 6. Naturvärdesobjektens läge och fördelning inom planområdet. 13 av områdena är preliminärt bedömda. Orsaken är i huvudsak att deras naturvärde endast har kunnat bedömas på avstånd då de legat inom hemfridszon på privat tomtmark. Bild: Ekologigruppen 2023.

- I området har 45 naturvårdsarter påträffats i samband med naturvärdesinventeringen eller är kända från databasen Artportalen. Av dessa är tio arter skyddade enligt 4 § artskyddsförordningen, elva arter är rödlistade, en art är skyddad enligt artskyddsförordningen 8 § och två arter är skyddade enligt artskyddsförordningen 9 §.
- Inom planområdet har 277 träd inventerats, undantagna områden är där detaljplanen reglerar användningen med NATUR eller områden som ligger inom hemfridszonen på tomtmark. Vissa träd har därför inte kunnat inventerats och

andra träd har inventerats på håll och markeras på så sätt i figur 7. Av de inventerade träden är 79 träd särskilt skyddsvärda (klass 1) och 198 träd skyddsvärda (klass 2). På 14 av träden växte minst en rödlistad art.

Figur 7. Inmätta trädets läge och fördelning inom planområdet. Områden som är skrafferade i grönt eller träd med grön cirkel är preliminärt bedömda på grund av hemfridszonen inom privat mark. Bild: Ekologigruppen 2023.

- Mindre alléer finns centralt i planområdet längs Svartviksvägen.
- En inventering av groddjursmiljöer har tagits fram som visar på potentiella lekmiljöer och möjliga övervintringsområden vid Magelungen. Diken inom den föreslagna ytan för skolan har bedömts vara mindre lämpliga livsmiljöer, medan låglänta miljöer och öppna rinnstråk kan utgöra spridningsstråk mellan Magelungens strandmiljöer. Skyddsåtgärder kan behöva genomföras för att undvika konflikt med artskyddsförordningen.
- En inventering av fåglar har tagits fram där 70 fågelarter påträffades. Av dessa arter bedöms 23 arter vara naturvårdsrelevanta och 47 vara vanligt förekommande arter med stabila eller ökande populationer. Ytterligare sex naturvårdsrelevanta fågelarter finns noterade från det inventerade området enligt databasen Artportalen (sökning mellan 2000–2024). För 15 av de 23 naturvårdsrelevanta arterna är bedömningen att de har fortplantningsområde/revir inom planområdet.

- En inventering av fladdermöss har tagits fram. Vid inventeringen noterades sammanlagt 7–8 arter: nordfladdermus, dvärgpipistrell, större brunfladdermus, brunlångöra, vattenfladdermus, mustasch-/taigafladdermus, och gråskimlig fladdermus. Brunlångöra är rödlistad som nära hotad vilket betyder att särskilt hänsyn kan behöva tas för arten. Resultaten visar på att aktiviteten av fladdermöss är relativt hög inom större delen av inventeringsområdet och att området rymmer viktiga boplatser och födosöksområden. Området bedöms som artrikt med stor spridning av arter och mycket betydelsefullt för den lokala fladdermusfaunan.
- Området omfattas inte av strandskydd och strandskydd kommer inte att inträda vid planläggning.
- Planområdet ligger inte inom något Natura 2000-område.

Planen och påverkan

- Spridningslänkar kan påverkas lokalt, men de storskaliga sambanden bedöms förbli intakta.
- Det finns en risk för att naturvårdsrelevanta och skyddade arter påverkas negativt av planförslaget. Exploatering kommer att ske i livsmiljöer som hyser rödlistade och skyddade arter. Faktorer som bedöms kunna innebära negativ påverkan kommer att ske främst genom att ett större antal träd och alléträd (särskilt skyddsvärda, skyddsvärda, övriga) bedöms avlägsnas eller kan förväntas avlägsnas. Därtill kan övriga livsmiljöer i viss utsträckning tas i anspråk, främst på privata fastigheter men även till följd av bredare gator, övriga anläggningar och bebyggelse. Anpassningar och skyddsåtgärder kommer att genomföras för att minska påverkan på rödlistade arter och undvika påverkan på artskyddade arter.
- Planens påverkan för respektive art behöver utredas vidare och artskyddsutredningar för samtliga skyddade arter tas fram för att inte riskera konflikt med artskyddsförordningen. Anpassningar och skyddsåtgärder tillämpas vid behov för skyddade arter och övriga naturvårdsarter. Ekologisk kompensation kan komma att ske för ej skyddade arter.
- Den bärande strukturen bedöms bibehållas i stor utsträckning för samtliga fokusarter. Påverkan bedöms vara:
 - Bestånd av tall glesas ställvis ut i och med väg- och anläggningsarbeten samt bebyggelse.
 - Ekar tas ner huvudsakligen längs gatunät.
 - Gräsmark tas i anspråk främst centralt i området där skola ska byggas.
 - Småvatten tas enbart i anspråk i form av diken som i groddjursmiljöinventering ej bedömts optimala som livsmiljö, samtidigt tillskapas nya småvatten för dagvatten- och skyfallshantering på samma plats.

Samlad bedömning

- Planförslaget bedöms **medföra en betydande miljöpåverkan** för den lokala biologiska mångfalden och för skyddade arter. Detta på grund av att exploatering kommer att ske i livsmiljöer som hyser skyddade och rödlistade arter och där särskilt skyddsvärda och skyddsvärda träd troligen behöver avverkas till följd av breddning av gata och utökad exploatering av befintliga och nya fastigheter.

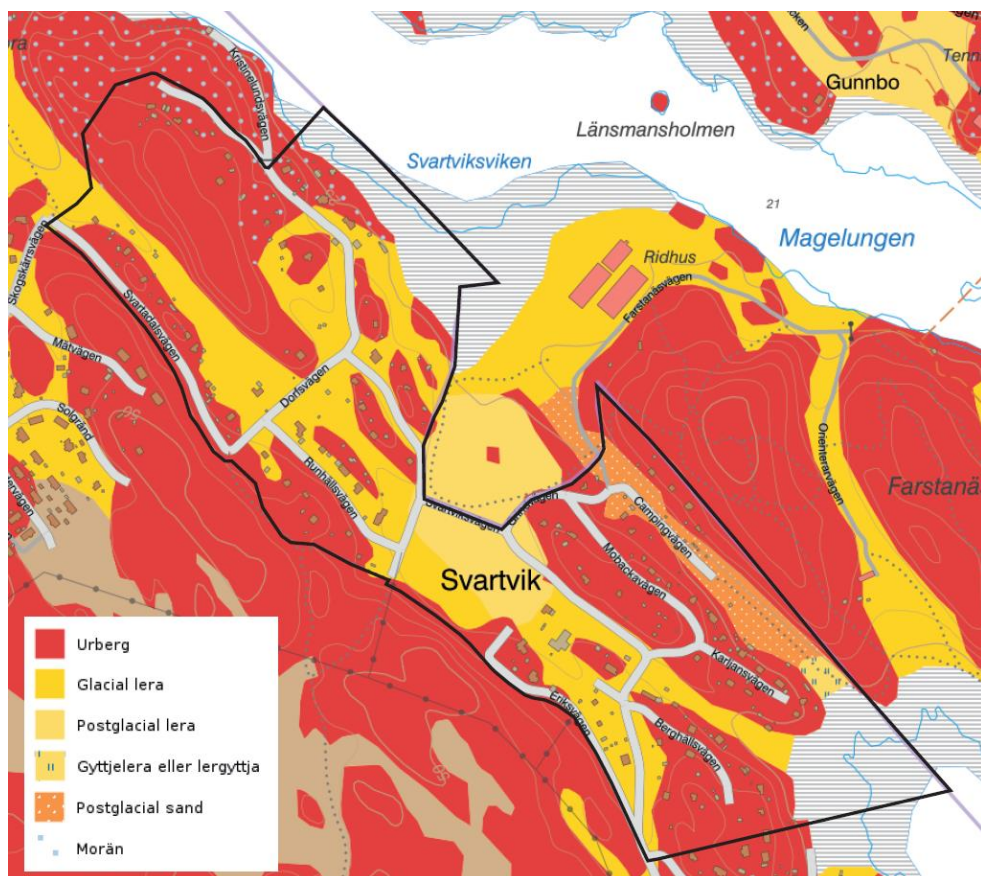
Utredningsbehov

- Naturvärdesinventering, fågelinventering, groddjursinventering och fladdermusinventering har tagits fram.
- Artskyddsutredning och miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram.

Mark och jord

Platsen

- Enligt SGU:s jordartskarta består planområdet av berg i dagen i höjdpartierna (metagråvacka), ställvis med ett tunt moränskikt. I låglänta områden är det främst glacial lera men centralt i området även postglacial lera. I den sydöstra delen av planområdet finns även postglacial sand och strandnära gyttjelera.

Figur 8. Jordartskarta. Bild: SGU.

Förorenade områden och miljöfarlig verksamhet

- Det finns inga platser inom planområdet utpekade i länsstyrelsens kartläggning av potentiella förorenade områden. Ett objekt finns däremot i nära anslutning nordväst om planområdet, en nedlagd plantskola. Det finns inga handlingar hos miljötillsyn, men det finns en anteckning om den tidigare verksamhetsutövaren. Eventuella föroreningar vid objektet bedöms sakna förutsättningar för att kunna påverka något skyddsobjekt inom planområdet.

Ras, skred och erosion

- Förutsättningar för skred i finkorniga jordarter råder enligt SGU i mindre delar av planområdet. Genom brunnnsdata i närliggande punkter (fastigheterna Svartvik 3:6 och Högmora 3:11) bedöms jordlagren på de aktuella platserna huvudsakligen vara av begränsad mäktighet, cirka en meter. Närmare Magelungen, på Högmora 3:2, är jorddjupet 1,8 meter enligt SGU. På samtliga berörda fastigheter finns berg i dagen karterat.

Planen och påverkan

Förorenade områden och miljöfarlig verksamhet

- Då det inte förekommer någon indikation på markföroreningar i området görs bedömning att det inte föreligger någon exponeringsrisk i framtiden.

Ras, skred och erosion

- Jorddjupsobservationer behöver verifieras i fält, vilket planeras utföras i samband med systemhandling för gatu- och ledningsprojekteringen. Förutsatt relativt grunda jorddjup, bedöms grundläggning av hus kunna ske så att dessa förankras mot berggrund. Skredrisken för byggnader som uppförs i området borde därmed inte bli större än på fastmark i närområdet. Vid behov tillämpas planbestämmelser för skydds- eller säkerhetsåtgärd i plankarta för att säkerställa markens lämplighet för bebyggelse.

Samlad bedömning

Förorenade områden och miljöfarlig verksamhet

- Planförslaget bedöms **inte** medföra någon betydande miljöpåverkan på denna aspekt

Ras, skred och erosion

- Planförslaget bedöms **inte** medföra någon betydande miljöpåverkan på denna aspekt

Utredningsbehov

- Jorddjupsobservationer verifieras i fält i samband med systemhandling för gatu- och ledningsprojekteringen.

Vatten

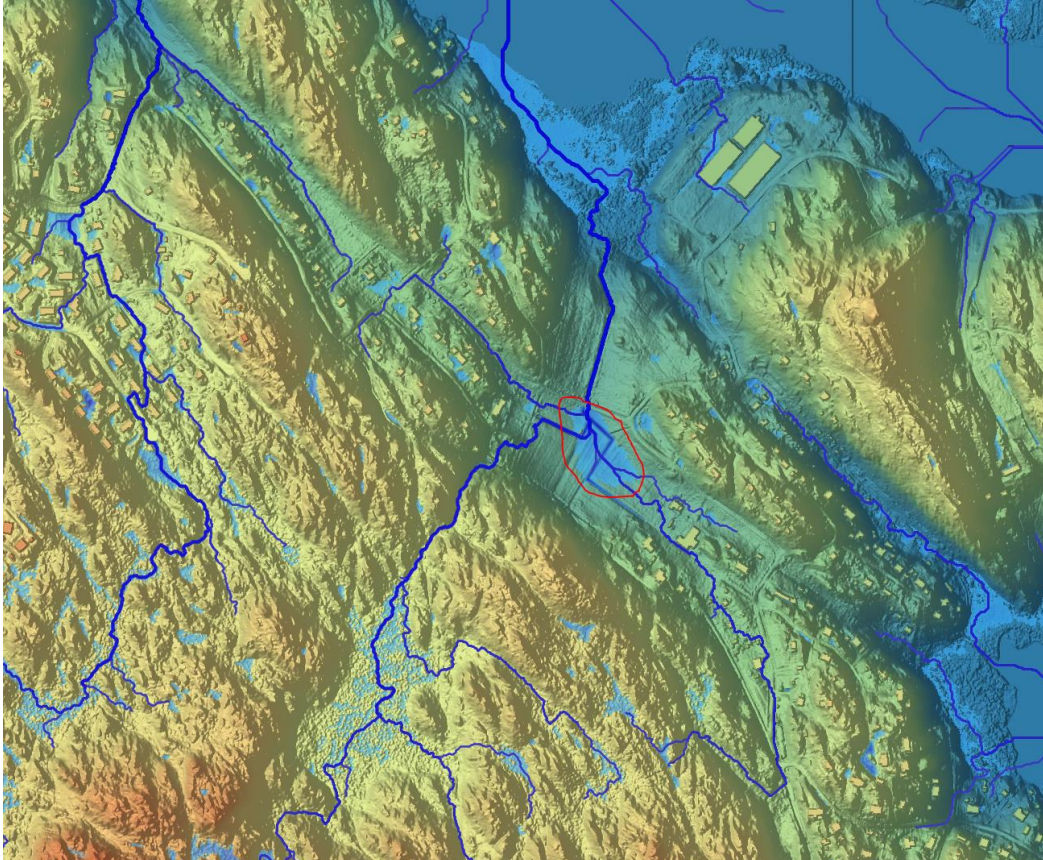
Platsen

Yt- och grundvatten

- Recipient för området är Magelungen, med Otillfredsställande ekologisk status och Uppnår ej god kemisk status. Det finns ett lokalt åtgärdsprogram för Magelungen men inga särskilda åtgärder föreslås i aktuellt planområde. Nedströms planområdet, vid Farsta ridklubb på andra sidan kommungränsen, föreslås en damm för fördröjning och rening i åtgärdsprogrammet.
- I anslutning till planområdets centrala delar ligger i väster ett markavvattningsföretag, juridiskt giltigt, men inaktuellt eftersom det inte har uppdaterats i samband med tidigare fastighetsregleringar. Eftersom inga försämringar får ske nedströms enligt Huddinge kommuns dagvattenstrategi, bedöms regleringar av markavvattningsföretaget inte behöva ske med anledning av planområdets förändringar.

Skyfall

- Området är relativt kuperat med naturlig avrinning mot recipient. En lågpunktskartering i analysverktyget Scalgo visar att risk för översvämning kan föreligga på kommunens tomt, centralt belägen i planområdet, vilket behöver hanteras i projektet (aktuellt område markerat i rött). Övriga fastigheter i området bedöms inte påverkas negativt vid händelse av skyfall.

Figur 9. Höjdmodell med ytliga flödesvägar och översvämningssytor. Bild: Norconsult.

Planen och påverkan

Yt- och grundvatten

- Detaljplanen möjliggör för byggrätter på mark som idag är naturmark. Detta medför att det blir mer hårdgjord yta i området som kan leda till ökad mängd dagvatten om inte dagvattenåtgärder implementeras.
- Befintlig bebyggelse har idag enskilda avlopp. I och med detaljplanen kommer dessa och planerade fastigheter att anslutas till det kommunala VA-nätet. Detta bedöms få en positiv inverkan på den ekologiska statusen, vars huvudsakliga problematik kopplas till övergödning.
- Utgångspunkten för planen är att genom lokala åtgärder inte öka mängden dagvatten och minska föroreningsmängderna ut från detaljplaneområdet,

jämfört med befintlig situation. Möjligheterna för recipienten att nå sina miljökvalitetsnormer bedöms inte äventyras.

- En tidig analys föreslår svackdiken med kupolbrunnar för bräddning som föreslagen dagvattenlösning. Vidare föreslås naturmarksavrinningen separeras från dagvattenhanteringen då naturmark i regel inte bidrar till flödestoppar och föroreningar i samma utsträckning som dagvatten.
- På kommunens mark där skola planeras har fördröjningsbehovet för tomtmark uppskattats till 300m³, här föreslås en damm eller försänkt yta i parken för fördröjning och rening.

Skyfall

- Planen medför att en försänkt yta (dike och/eller försänkt yta eller damm) med sammanlagd volym på ca 1100m³ tillskapas vid befintlig lågpunkt på kommunens skoltomt. Detta säkerställer att föreslagen byggnad inte påverkas negativt vid händelse av skyfall. Därutöver föreslås höjdsättningen av kommunens mark som behöver vara högre belägen än kringliggande mark för att skyddas från översvämning.
- Med föreslagna åtgärder bedöms planområdet kunna hantera en skyfallshändelse utan att påverkas eller påverka nedströms områden negativt.

Samlad bedömning

Yt- och grundvatten

- Planförslaget bedöms **inte** medföra någon betydande miljöpåverkan på denna aspekt.

Skyfall

- Planförslaget bedöms **inte** medföra någon betydande miljöpåverkan på denna aspekt

Utredningsbehov

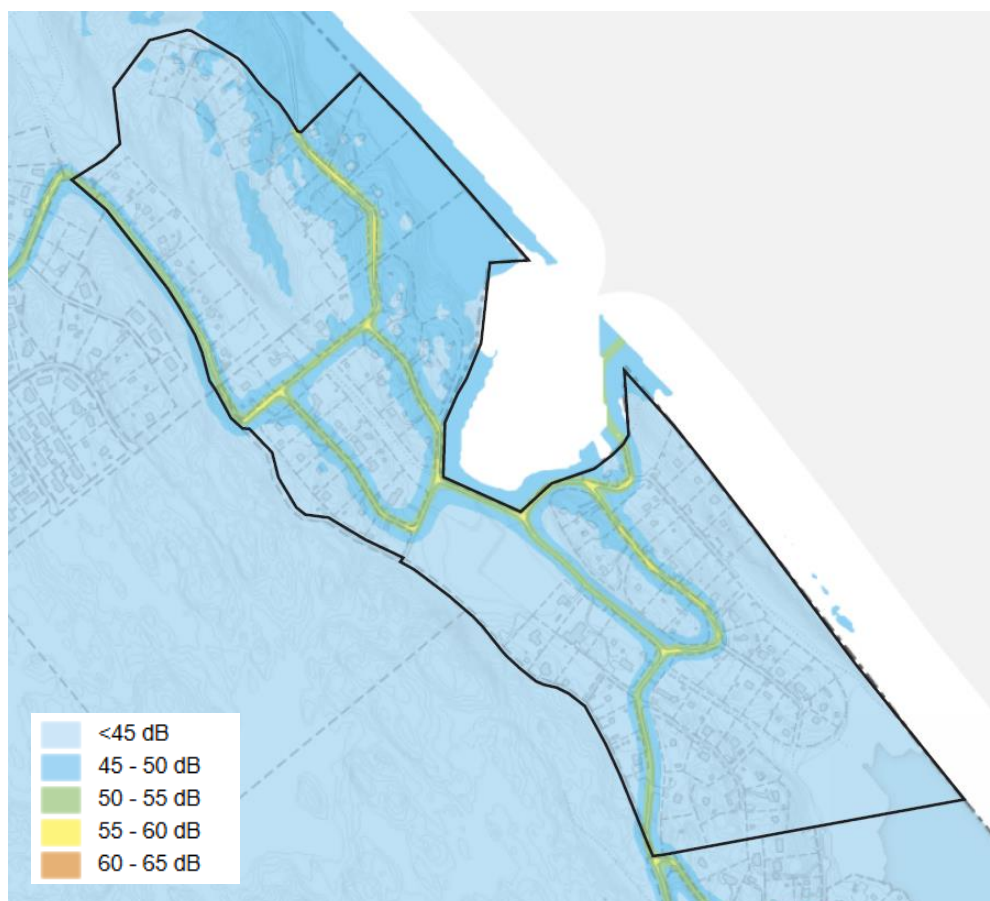
- En fullständig dagvatten- och skyfallsutredning kommer att tas fram för planområdet.

Människors hälsa

Platsen

Buller

- I dag finns det inga större bullerkällor inom eller utanför planområdet. Den främsta bullerkällan är biltrafik i området, främst till och från bostad men även till målpunkter såsom Farsta ridskola och Farstanäset.
- Enligt kommunens bullerkartläggning är bullernivån som högst 55-60 dB (A) ekvivalent ljudnivå.

Figur 10. Bullerkarta från Huddinge kommuns bullerkartering. Planområde i svart linje.

Hästallergener

- Farsta ridskola (cirka 45 hästar) är beläget invid planområdets centrala del och bedöms sprida hästallergener.
- Avståndet mellan delar av ridskolans verksamhet (hästhagen) och det preliminära planområdet är mindre än 200 meter. Folkhälsomyndigheten (2022) rekommenderar ett skyddsavstånd om 200 meter mellan bebyggelse och hästverksamhet såsom stall och hagar.
- Utifrån de förenklade beräkningarna i förstudien gällande hästallergener bedöms hästallergenhalten vid planområdet att vara under 2 U/m^3 . Mark- och miljööverdomstolen fastslog år 2022 att ett gränsvärde för hästallergenhalt om 2 U/m^3 utgör en godtagbar utgångspunkt vid bedömning om olägenheter för människors hälsa kan uppstå.

Planen och påverkan

Buller

- Förväntade trafikmängder efter planens genomförande bedöms få en marginell påverkan på bullernivåerna i området i förhållande till relevanta riktvärden. Ny målpunkt i form av en grundskola kommer att bidra till viss trafikökning.

Hästallergener

- Hästallergener bedöms spridas via luft från stallet och hagen på Farstanäset, direkt nordöst om planområdet.
- Del av fastigheten där en grundskola föreslås byggas bedöms behöva avsättas som buffertzona. I övrigt bedöms förekommande hästallergener i luft inte behöva medföra några anpassningar av detaljplanen.

Samlad bedömning

Buller

- Planförslaget bedöms **inte** medföra någon betydande miljöpåverkan på denna aspekt.

Hästallergener

- Planförslaget bedöms **inte** medföra någon betydande miljöpåverkan på denna aspekt.

Utredningsbehov

- För att pröva möjligheten att använda hela den föreslagna skolfastigheten invid ridskolan utan buffertzona, behöver en spridningsberäkning genomföras.

Sociala- och rekreativa värden

Platsen

- Planområdets rekreativa värden är begränsade då det i stor utsträckning består av tomter med friluftshus och inga större målpunkter.
- De rekreativa värden som finns i området är kopplade till Magelungen och Svartviksskogen som gränsar till planområdet. Centralt inom planområdet finns en större öppen gräsyta där två fotbollsmål står uppställda.
- Det finns ingen mötesplats för de boende i området.

Planen och påverkan

- Planförslaget innebär att en skola byggs i mitten av området tillsammans med en park för att skapa nya mötesplatser för boende.
- Magelungen och Svartviksskogen ligger utanför planområdet och bedöms ej påverkas vad gäller sociala- och rekreativa värden.
- Det kommer bli förbättrade gång- och cykelmöjligheter i och med nya vägar genom området.

Samlad bedömning

- Planförslaget bedöms **inte** medföra någon betydande miljöpåverkan på denna aspekt.

Kulturmiljövärden och landskapsbild

Platsen

- Området karaktäriseras av gles fritidshusbebyggelse med vissa inslag av permanentbostäder. Många av bostadsfastigheterna är stora med mycket vegetation och stora träd.
- Byggnation och gator inom planområdet förhåller sig till befintlig topografi som har tydliga dalar och bergskullar. Höjdryggarna har i stort sett lämnats obebyggda för att fokusera bebyggelsen till dalgångarna.
- Dalgångarna har tidigare använts som jordbruksmark.
- Det finns inga kulturhistoriskt värdefulla byggnader eller fornlämningar inom området.

Planen och påverkan

- Områdets historia som fritidshusområde kan påverkas genom att möjliggöra för avstyckning och större byggrätter. Detta medför att området på sikt kommer att förtätas vilket gör att glesheten i landskapet försvinner.
- Ny bebyggelse inom planområdet kommer främst att ske på befintliga bostadsfastigheter där endast två nya villafastigheter möjliggörs och en ny större fastighet för en skola som placeras centralt i området. Varje befintlig fastighets möjlighet att styckas av har bedömts, de fastigheter som inte får styckas av har i dag stora marknivåskillnader eller stora naturvärden.
- Landskapsbilden kommer fortsatt vara avläsbar genom terränganpassning av bebyggelsen och att bergskullarna fortsatt bevaras.

Samlad bedömning

- Planförslaget bedöms **inte** medföra någon betydande miljöpåverkan på denna aspekt.

Hushållning med material, råvaror och energi

- Av de växthusgasutsläpp som produceras inom Huddinges gränser står trafiken för nästan 60 procent av utsläppen. Den planerade skolverksamheten bedöms som mest alstra totalt 160 bilresor per dygn av personal, elever, nyttotrafik m.m. Detta bidrar till ökade utsläpp av växthusgaser.
- Masshantering kräver generellt mycket transporter vilket leder till stor påverkan på klimatet. I planområdet förväntas överskottsmassor uppstå främst till följd av anläggningsarbeten vid gator och ledningsgravar. Överskottsmassor kan även uppstå då befintliga jordmassor behöver skiftas ur vid grundläggning av byggnader.
- Förbättrad tillgänglighet till kollektivtrafik antas i viss utsträckning kompensera för de utsläpp som genereras av ökad biltrafik till området, samt för de utsläpp som uppstår till följd av masshantering vid anläggning av främst gatu- och ledningsnät.

Samlad bedömning

- Planförslaget bedöms **inte** medföra någon betydande miljöpåverkan på denna aspekt.

Kumulativa effekter

- Det finns inga pågående detaljplaner i närheten av planområdet inom Huddinge kommun men i Stockholms stad pågår detaljplanen *Farsta 2:1, Magelungens strand* som innehåller bostäder, förskolor, centrum och park. Dessa detaljplaner tillsammans berör båda Magelungen som recipient och dess strandmiljöer. Andelen obebyggd naturmark minskar även i båda planerna vilket kan påverka spridningssambanden.
- Planförslaget berör även ekmiljöer som är utpekade landskapsobjekt i naturvärdesinventeringen.
- Planförslaget bedöms förbättra dagvattenhanteringen, genom utbyggt vatten- och avloppsnät som förbättrar reningen men däremot minskar inte vattenflödena.
- Trafikmängderna ökar vilket tillsammans med andra detaljplaner kan innebära högre belastning på vägnätet och ökade växthusgasutsläpp.

Samlad bedömning

- Planförslaget bedöms inte, tillsammans med övriga detaljplaner som finns inom en radie på två kilometer, ge upphov till kumulativa effekter som påverkar andra områden negativt. Planförslaget bedöms därför **inte** medföra någon betydande miljöpåverkan på denna aspekt.

Motiverat ställningstagande

Detaljplanen ligger inom två riksintresseområden: totalförsvaret (påverkansområde för väderradar) och kommunikationer (Arlanda och Bromma flygplatser). Den förändring som planförslaget möjliggör bedöms inte riskera någon skada på riksintressena då bebyggelsen fortsatt kommer att vara låg.

Inventering av skyddade arter och naturmiljön inom planområdet har visat att det finns höga naturvärden som erbjuder livsmiljöer för skyddade fåglar, grodor, fladdermöss och växter. Planförslaget **bedöms medföra en betydande miljöpåverkan** för skyddade arter och påverkan på den lokala biologiska mångfalden. Detta på grund av att exploatering kommer att ske i livsmiljöer som hyser rödlistade och skyddade arter där särskilt skyddsvärda och skyddsvärda träd troligen behöver avverkas till följd av breddning av gata och utökad exploatering av befintliga och nya fastigheter.

Hanteringen av dagvatten och skyfall samt utbyggnaden av vatten- och avloppssystemet bedöms vara möjlig inom planområdet och förbättrar den nuvarande situationen. Åtgärderna förväntas minska vattenföroreningar och underlätta uppfyllandet av miljökvalitetsnormer i recipienterna.

Det finns inga identifierade platser inom planområdet med potentiella förorenade områden och det bedöms inte föreligga någon exponeringsrisk i framtiden.

Förväntade trafikmängder efter planens genomförande bedöms få en marginell påverkan på bullernivåerna i området i förhållande till relevanta riktvärden. Ny målpunkt i form av en grundskola kommer att bidra till viss trafikökning.

Hästallergener bedöms spridas via luft från stallet och hagen på Farstanäset, direkt nordöst om planområdet. Del av fastigheten där en grundskola föreslås byggas bedöms behöva avsättas som buffertzona. I övrigt bedöms förekommande hästallergener i luft inte behöva medföra några anpassningar av detaljplanen.

Områdets historia som fritidshusområde kan påverkas genom att möjliggöra för avstyckning och större byggrätter. Varje befintlig fastighets möjlighet att styckas av har bedömts, de fastigheter som inte får styckas av har i dag stora marknivåskillnader eller stora naturvärden. Landskapsbilden kommer fortsatt vara avläsbar genom terränganpassning av bebyggelsen och att bergskullarna fortsatt bevaras.

Det finns inga pågående detaljplaner i närheten av planområdet inom Huddinge kommun och planen bedöms inte, tillsammans med övriga detaljplaner som finns inom en radie på två kilometer, ge upphov till kumulativa effekter som påverkar andra områden negativt.

Kommunen gör den sammanvägda bedömningen att detaljplanen bedöms ge upphov till betydande miljöpåverkan. Bedömningen har gjorts med beaktande av kriterierna i 5 § och 10–13 § miljöbedömningsförordningen.

En strategisk miljöbedömning, enligt 6 kap 3 § miljöbalken behöver därför genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas för detaljplanen.

Förslag till avgränsning för miljökonsekvensbeskrivning

Om en detaljplan har bedömts medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning genomföras (6 kap 3 § miljöbalken) och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram.

Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planeringen och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas (6 kap 1 § miljöbalken).

Detta kapitel är ett underlag för det avgränsningssamråd som enligt 6 kap. 10 § miljöbalken ska hållas med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen.

Detaljeringsgrad och omfattning

Förslag till avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad har tagits fram med hänsyn till 6 kap. 11–12, 35–37 och 43 §§ miljöbalken.

Följande omfattning och disposition föreslås preliminärt för miljökonsekvensbeskrivningen:

1. Sammanfattning
2. Inledning (Bakgrund, syfte)
3. Generella bedömningsgrunder och MKB-metod
4. Avgränsning
5. Beskrivning av planförslaget
6. Beskrivning av nuläget och bedömning av planförslagets konsekvenser för betydande miljöaspekter
7. Beskrivning av vilken hänsyn som tagits för att mildra negativa miljökonsekvenser
8. Beskrivning av nollalternativet samt beskrivning och bedömning av alternativ
9. Samlad bedömning med bedömning av måluppfyllelse
10. Uppföljning

Avgränsning i sak

Miljökonsekvensbeskrivningen avgränsas till de miljöaspekter som är mest relevanta för den aktuella detaljplanen och som bedömts ha den mest betydelsefulla påverkan när det gäller människor och miljö. För de miljöaspekter som har bedömts medföra betydande miljöpåverkan, eller en risk för sådan, kommer miljökonsekvensbeskrivningen att beskriva:

- miljöförhållanden och befintliga miljöproblem (nuläge/förutsättningar),
- miljöeffekter (definition enligt 6 kap 2 §) som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra,
- åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljöeffekter,

Utifrån den ovan beskrivna bedömda påverkan i undersökningen för betydande miljöpåverkan föreslås nedanstående miljöaspekt ingå i miljökonsekvensbeskrivningen:

- Naturvärden och skyddad natur.
 - Påverkan på biologisk mångfald. Exploatering kommer ske i livsmiljöer som hyser rödlistade arter och där särskilt skyddsvärda och skyddsvärda träd troligen behöver avverkas.
 - Påverkan på arter skyddade enligt artskyddsförordningen som påträffats i programområdet.

Kommunen är öppen för att andra aspekter än de uppräknade ovan kan framkomma under programarbetet och få betydelse för miljöbedömningen.

Påverkan på följande aspekter har inte bedömts vara betydande. De kommer hanteras inom ramen för detaljplanen men inte redovisas och bedömas i miljökonsekvensbeskrivningen.

- Hushållning med mark och vatten
- Mark och jord
- Vatten
- Människors hälsa
- Sociala- och rekreativa värden
- Kulturmiljövärden och landskapsbild
- Risk för olyckor
- Hushållning med material, råvaror och energi

Avgränsning i tid

Miljökonsekvensbeskrivningens horisontår föreslås avgränsas till mellan år 2030-2040. Utbyggnad av allmän plats (gata och ledningar) beräknas vara klart år 2030.

Avgränsning geografiskt

Miljökonsekvensbeskrivningens geografiska avgränsning följer i huvudsak detaljplanens avgränsning. Flera miljöaspekter har till sin karaktär ett större påverkansområde som ofta går utanför planområdets gränser. I dessa fall beskrivs och beaktas även indirekt påverkan och miljöeffekter utanför planområdet.

Detta är särskilt relevant för vattenmiljöfrågor, grönstruktur och ekologiska spridningssamband samt klimatpåverkan men är vägledande även för andra miljöaspekter.

Miljömål

Miljökonsekvensbeskrivningen föreslås översiktligt beskriva hur planen har tagit hänsyn till och bidrar till eller motverkar relevanta nationella miljökvalitetsmål samt kommunala miljö- och hållbarhetsmål.

Alternativ

De alternativ som ansetts rimliga med hänsyn till detaljplanens syfte och geografiska räckvidd kommer att beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen. De

avvägningar och övervägande som gjorts, motiv till varför alternativ har valts bort, samt eventuella problem med att uppgifterna sammanställdes, kommer att beskrivas sammanfattningsvis.

I huvudsak kommer konsekvenser som kan uppstå till följd av genomförandet av detaljplanen jämföras med nuläget. Miljökonsekvensbeskrivningen kommer även att innehålla en beskrivning och jämförelse mot nollalternativet, det vill säga av miljöförhållanden och miljöns sannolika utveckling om planen inte genomförs.

Nollalternativ

Nollalternativet för planområdet kommer att beskrivas utifrån gällande områdesbestämmelser, från 2001. Gällande områdesbestämmelser medger bostäder för fritidsändamål och användningen natur. Nollalternativet har samma tidshorisont som planförslaget, det vill säga år 2040.

Planalternativ

Alternativ som studerats inom ramen för projektet kommer att beskrivas. Resonemang kommer att föras utifrån markanvändning och lokalisering med bakgrund i strategiska dokument såsom kommunens översiktsplan, Huddinge kommuns VA-utbyggnadsprogram och Program för planläggning av Högmora, Svartvik och del av Myrängen. Utifrån dessa dokument har bedömningen gjorts att planen ska studera förutsättningarna att bygga ut kommunalt vatten- och avlopp, höja standarden på gatunätet och möjliggöra för utökade byggrätter och permanentboende.

Uppföljning

Miljökonsekvensbeskrivningen kommer att innehålla en redogörelse för hur miljökonsekvenser och föreslagna åtgärder kommer att följas upp i genomförande och driftskede.

Med vänliga hälsningar

Johanna Rosvall
Planarkitekt
Kommunstyrelsens förvaltning

Jacob Lindkvist
Miljöplanerare
Kommunstyrelsens förvaltning